

Dünya varolduğu günden bu yana hep döne döne yoluna devam ediyor.. ışık-karanlık münavebesi her zaman aynı.. ne geceler mütemâdî ne de gündüzler; bazen her yanı, kalıcı gibi görünen müthiş bir karanlık basıyor; bazen de ışık gelip karanlığın önünü kesiyor.. zaman oluyor her yan güllük ve gülistanlığa dönüyor; bir de bakıyorsun her tarafta hazanlar esiyor. Öyle meş’um zamanlar oluyor ki, her şey künde künde üstüne devriliyor ve insanî değerler ayaklar altında kalıyor; öyle günler de geliyor ki, “başlarda gezen ayaklar suya eriyor” ve pâyimâl olan değerler başlara taç yapılıyor. Gün oluyor, sinelerden sevgi bütün bütün silinip gidiyor, saygı kinlere, nefretlere kurban ediliyor; kalbî ve ruhî hayat bütün bütün unutuluyor, insanlar birbirleriyle olan münasebetlerinde korkunç krizler yaşıyor, her ifade ve tavır, ürperten bir kopuşun sesi-soluğu hâline geliyor. Bir de bakıyorsun, bütün bu olumsuzluklar bir bir zâil oluyor ve gönüller yeniden şefkatle atmaya duruyor. Öyle sisli-dumanlı anlar oluyor ki, dört bir yan hezeyanla köpüren insanların çığlıklarıyla inliyor, hayat âdeta cehennem koridorlarındaki yürüyüşe dönüyor ve öyle aydınlık dönemler de oluyor ki insanlar meleklerle atbaşı hâle geliyor...

Şimdilerde de tarihî tekerrürler devr-i dâiminin böyle uğursuz bir faslıyla karşı karşıya bulunuyoruz. Öyle ki, olup bitenlere dönüp bakınca kendimizi âdeta bir karanlık tünelde yol almaya çalışıyor gibi görüyor ve ümit-recâ dengesini koruyamaz hâle geliyoruz –en azından bazılarımız için bu böyle– ve yeniden toparlanıp yola devam etme adına ne gayretler ne gayretler sarfediyoruz. Bazen üst üste öyle zifirî karanlıklar yaşıyoruz ki, bu türlü durumlarda devrilip gidenlerin hadd ü hesabı yok; ayakta kalanlar ise meseleyi Rahmeti Sonsuz’a havale ederek “Kim bilir, belki de bu sis ve duman, bu ifritten hâdis ve müterâkim karanlıklar umumî bir uyanış ve aydınlanmanın vesilesidir.” deyip teselli oluyorlar.. inşaallah böyleleri düşüncelerinde doğrudurlar!.. Herkesin kendi inanç ve karakterinin gereğini sergilemesi tabiidir ve bu itibarla da, onların öyle, bunların da böyle olmasını normal görmek gerek...

O olup biten şeylerin arka plânına kapalı olanlar değişik kâbuslarla inleye dursun; biz, bu üst üste zulmetler ve çözümler karşısında her gün biraz daha bilenen bir azm ü ikdamla: “Ey ümidini yitiren tali’zedelere “leyl-i mâtem”! “Karar kararabildiğin kadar, zira karanlığın en amansızlaştığı an, şafakların da sökün edeceği andır.” deyip, ümitle dört bir yanın aydınlanacağı “Eyyâmullah”ı bekleyeceğiz. Aslında bizler, dünden bugüne bu iman ve ümit sayesinde hiç mi hiç mütemâdî inkisar yaşamadık, kalkıp doğrulamayacak şekilde devrilmedik ve devrilmeyeceğimiz inancıyla Allah’a dayanarak hep ayakta kalmaya çalıştık.. evet, en fırtınalı durumların her şeyi yerle bir ettiği dönemlerde bile, bir gün mutlaka göklerin rahmetle üzerimize boşalabileceğiyle soluklandık.. ve Sûr sesi almış gibi hep bir “ba’s ü ba’de’l-mevt” heyecanı yaşadık.

Kan ve gözyaşlarının çağlayanlara dönüştüğü, mazlum âh u efgânı ve zâlim hayhuylarının gidip “arş-ı gayret”e dayandığı –bizler öyle görüyor olabiliriz– şu kasvetli günlerde de ilâhî rahmetin değişik tecelli dalga boyundaki farklı teveccühlerinin, her zaman olduğu gibi bir kere daha bizleri kendi yalnızlık ve gurbetlerimizle başbaşa bırakmayacağına dair inanç ve ümidimiz tamdır. Aslında, bunun böyle olmasını gerektiren sâikler de yok değil; bugün pek çok kimsenin uzlaşma arayışı içinde olması, bazı kesimlerin bir sevgi dili oluşturma peşinde koşması, kitlelerin sürekli bir diyalog hummasıyla oturup kalkması yanında, Ramazan’ın o binbir rahmet esintisiyle gelip ufkumuzda tullenmesi ve kendine has vâridâtı, rengi, deseni ve şivesiyle bir kez daha bizliğimizi hatırlatması... bu sâiklerden sadece birkaçı.

Değişik hâdiselerin “cebr-i lütfî” çerçevesinde bizi daha anlayışlı olmaya çağırdığı şu günlerde, Ramazan’ın da sürprizler yapıp kalblerimizi yumuşatacağını ve bize bir kere daha “ahsen-i takvîm”e mazhariyetimiz ufkundan sesleneceğini düşünüyor ve ümitleniyoruz.. zaten hep ümit

edegeldik bu rahmet ayında fena duygu ve düşüncelerden sıyrılabilmeyi, arınıp kendimiz olmayı ve bir kez daha “birlik” ve “beraberlik” diyebilmeyi.. evet, bu ayda şimdiye kadar pek çok sivri yanlarımız törpüldü, sertliklerimiz kırıldı ve insanî taraflarımız öne çıktı. Öyleyse bir kere daha neden olmasın ki! Her şeyden evvel Ramazan, insanların, insanî derinliklerini ortaya çıkaran, zamanın ötelere açık en bereketli, en sihirli bir buududur. Öyle ki onu tam yaşayan ve duyan ruhlar, kendilerini gökler ötesi âlemlerin üveykleri gibi hisseder ve meleklerin hayhuyunu duyar gibi olurlar.

Evet, Ramazan’ın o sihirli, canlı, pırıl pırıl gündüz ve gecelerinde insanların pek çoğu kendilerini âdeta bir uhrevîlik içinde hisseder, bir saadet rüyası görüyor gibi olurlar; olur ve her şeyin bir çocuk neş’e ve sevincine büründüğü o aydınlık zaman diliminde daha bir mûnisleşir, daha bir derinleşir ve birbirleriyle kucaklaşabilecek safvete ulaşırlar. Öyle ki, o güne kadar çok defa tesirini sürdürü gelen nefsanî ve şeytanî dürtüler ve bunlardan kaynaklanan kinler, nefretler büyük ölçüde yatışır, sonra da onların yerlerini sımsıcak bir mülâyemet ve masmavi bir ruhânîlik alır.

Her zaman olagelenlerin üstünde bilhassa bu ayda, imanın herkesi evirip çevirip kendine benzetmesi, ibadet ü taatin Ramazan’da daha netçe duyulan ışıgı ve uhrevî albenisi; orucun insanı ruhânîleştiren o büyümlü tadı, şivesi; minarelerden yükselip dört bir yanda yankılanan ezan, temcid ve salâların ruhlara işleyen o lâhûtî sesi.. ve bütün bunlarla metafizik gerilimlerini tamamlayan mü’min gönüllerin heyecanlarından süzölüp gelen ve her tarafta kendini hissettiren bir semâvîlikle umumî atmosfer öylesine yumuşar, öylesine büyümlü bir hâl alır ki, inanan insanlar kendilerini âdeta cennetlerin koridorlarında seyahat ediyor sanırlar. Aslında, hemen her zaman Ramazan’ın o uhrevî neş’esine, o ruhânî lezzetine ve o ilâhî enginliğine açık ruhlar, onun atmosferinde öylesine derinleşir, öylesine onunla bütünleşirler ki, günün her fash böyleleri için âdeta bir Reyân olur.

Evet, her sene Ramazan hilâli o ince ve nazlı hâliyle ufukta belirince, inanan ruhlarda da bir yenilenme duygusu belirir.. ardından da bir değişim ve dönüşüm sürecine girilir; girilir de pek çok mü’min, gerçek insan olma farklılığını daha bir derince duymaya, daha bir disiplinli olmaya gayret eder.. ve elden geldiğince hep kalb ve ruh şehrinde yürümeye çalışır. Derken, böylelerinin dünyasında hayat uhrevî bir renk alır.. dört bir yan masmavi kesilir.. hemen her bucak, o idrâk edilemez nefâsetiyle ötelere o enfes desenine bürünür.. ve mü’min gönüllerde âdeta ebedî ferahlanmanın çağlayanları duyulmaya başlar. Bu sayede onların saat, dakika ve saniyeleri birer eşref saate dönüşür.. ve zamanın her parçasıyla öbür âlemden neler peylenir neler peylenir!..

Ramazan, bir yandan ezanı, temcîdi, iftarı ve sahuruyla hep gürül gürül bir zaman dilimi olmasının yanında, aynı zamanda inanan ruhlarda hâsıl ettiği sükût ve temkîn hâli, murâkabe ve muhâsebe duygusuyla da, mü’minlerin tavır, davranış ve düşüncelerinin kontrol altına alındığı ve insanların kendilerini ifadede “kelâm-ı lafzî”den “kelâm-ı nefsî”ye geçtikleri çok derinlikli bir sessizlik mevsimidir. Öyle ki, derecesine göre hemen her mü’min, onda elde ettiği ve edeceği mârifet vâridâtı ve aşk u iştîyak mevhîbesiyle, muvakkaten dahi olsa fânîyât ü zâilâta bütün bütün kapanır.. kalbindeki, kafasındaki kiri-pası siler, atar; ufkunun derinliği ölçüsünde farklı bir mahiyet kazanıp, potansiyel olarak “ahsen-i takvîm” numara ve drobuna göre durduğu yerle durması gerekli olan yeri bir kere daha gözden geçirir ve o muhteşem mahiyetine yeni inkişaf alternatifleri aramaya durur; durur da daha çok ruh ayağıyla yürümeye başlar.. kalb diliyle konuşur.. varoluş gâyesi etrafında daha net, daha açık mülâhazalara ulaşır ve görüldüğünde hep Hakk’ın hatırlanacağı büyümlü bir mahiyet alır.. derken, Ramazanlaşan bu insanları gören hemen herkes, “Allah” der, duygularını haykırır ve onlarla beraber bulunmayı Hakk’ın kendisine bir lütfu sayar, şükranla gerilir.

Aslında, Ramazanlaşan bu mü'minlerin her hâlleri, en katı kalbleri dahi yumuşatıp rikkate getirecek kadar anlamlı, derin ve tesirlidir. Onlar, atmosferlerini paylaşanlara hâl diliyle neler fısıldar neler fısıldarlar; fısıldar da ne yapıp yapıp onların ruhlarına mutlaka bir şeyler aşılayıp hemdemlerini şöyle-böyle kendilerine benzetirler.

Bizler ne zaman bu pırıl pırıl simalara baksak, aydınlık dünlere ait ruh ve mânânın asâlet ve nefâsetini görmenin yanında, nûrefşân geleceğimizin de yanıltmayan emâreleriyle karşılaştığımız kanaatine varır ve âdeta kendimizden geçeriz. Bu hâlleriyle çok defa onlar alır götürürler bizi olağan olandan, olağanüstü güzelliklere; aradığımız huzur ve güvene; gönülden birlik, beraberlik ve kardeşliğe.. sükût ve incelikleri sözlerinden daha parlak ve tesirli bu hâl insanları, istesek de istemesek de ruhlarımızın derinliklerine öyle nüfûz ederler ki, önyargısız olanlarımız için onlara hayran kalmamak mümkün değildir. Aslında Ramazanlaşan insanlar o kadar nurânîdirler ki, bazı densizler onları görmezlikten gelseler veya onları karalamaya çalışsalar da onların çehrelerindeki aydınlığı karartamayacak ve onların yürüdüğü yolun ışıklarını asla söndüremeyeceklerdir.

Her şeyden evvel, Ramazanlaşan bu mü'minler, hep Hak'la irtibat içindedirler; sürekli ziya avlama peşindedirler ve peygamberlerin de yedeğindedirler; bu itibarla da yolları aydın, ufukları nurlu ve iradeleri de ilâhî meşîet vesâyetindedir. Bu açıdan onlar, başkalarının maruz kaldığı boşluklara maruz kalmaz, endâzesizliğe düşmez ve mütemâdî karanlık derbederliği de yaşamazlar. Bazen sendelese veya ise-pasa bulasalar da, arkadan hemen bir imsak ve iftarla, bir namaz ve niyazla yeniden toparlanır ve kendi derinliklerine yönelirler.

İfadelerin, düşüncelerin tamamen şîrâzeden çıktığı, toplumun hemen her kesimiyle gerilimlerin gel-gitlerine çekildiği, her yanda garazların, nefretlerin avaz avaz yükseldiği şu alacakaranlık günlerde, Ramazan'ın hepimize kendi şivesiyle seslenerek, milletçe bizi kendi ruh asâletimiz ufkunda bir araya getirip kaynaştıracığını ümit ediyoruz. Hak rahmetinin ondaki engin tecellisini hiç yanıltmayan bir referans ve insanımızın yanlışlıklarda inat etmeyeceğini de bir esas kabul ederek şu nurlu Ramazan atmosferinin gölgesinde insanımıza son bir kez daha sesleniyoruz: Gelin, en azından şu rahmet ayında kendimiz gibi olalım.. ve bizi bizlikten çıkaran kinlerden, nefretlerden sıyrılarak millî karakterimizin gereklerini dost-düşman herkese bir kere daha haykıralım...

1. Lügat itibarıyla “susuzluğunu gidermiş, suya kanmış” demek olan “Reyyân”, orucun hakkını verenler için tahsis edilen Cennet kapısının ismidir.